

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

PEDRA CRUZA VILLALÓNA,

predstavljeni 12. decembra 2013(1)

Zadeva C-464/12

ATP Pension Service A/S

proti

Skatteministeriet

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Østre Landsret (Danska))

„Davek na dodano vrednost – člen 13(B)(d), točka 6, Direktive Sveta 77/388/EGS – Oprostitev za upravljanje posebnih investicijskih skladov – Pojem „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države članice“ – Poklicne pokojninske sheme – Pokojninske sheme z določenimi prispevki“

1. Z oprostitvijo DDV za upravljanje posebnih investicijskih skladov iz člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive(2) se je Sodišče že večkrat ukvarjalo.(3) V tej zadevi pa ima priložnost, da izpopolni svojo sodno prakso v zvezi s pojmom „posebni investicijski skladi“, in sicer v okviru poklicnih pokojninskih skladov. Pri tem se odpirata tudi vprašanja o tem, kaj pomeni „upravljanje“ posebnih investicijskih skladov, in o oprostitvi davka za transakcije v zvezi z depoziti in tekočimi računskimi, plačili in transferji iz člena 13(B)(d), točka 3, Šeste direktive.

2. Vprašanja se postavljajo v sporu med družbo ATP PensionService A/S (v nadaljevanju: ATP) in danskim ministrstvom za davke (v nadaljevanju: Skatteministeriet) glede obravnave storitev družbe ATP za namene davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV). ATP opravlja storitve za poklicne pokojninske sklade.

I – Pravni okvir

A – Pravo Evropske unije

3. V skladu s členom 2 Šeste direktive je dobava blaga ali storitev, ki jo davčni zavezanec, ki deluje kot tak, opravi na ozemlju države za plačilo, predmet DDV.

4. Člen 13 Šeste direktive vsebuje več oprostitev DDV. V tej zadevi sta upoštevni dve od teh oprostitev, in sicer iz člena 13(B)(d), točki 3 in 6. Glasita se:

„Brez vpliva na druge določbe Skupnosti države članice pod pogoji, ki jih določijo zaradi zagotavljanja pravilne in enostavne uporabe takšnih oprostitev in preprečevanja vsakršnih možnih utaj, izogibanja ali zlorab davka, oprostitjo: [...]

(d) naslednje transakcije: [...]

3. transakcije, vključno s posredovanjem, v zvezi z depoziti, tekočimi računi, plačili, transferji, dolgi, čeki ali drugimi plačilnimi instrumenti, razen izterjave dolgov in factoringa; [...]

6. upravljanje posebnih investicijskih skladov, ki jih opredelijo države članice.“

5. Glede na čas dejanskega stanja v obravnavani zadevi se uporablja Šesta direktiva. Vseeno je treba navesti, da so bile navedene določbe povzete v členih 2(1)(c) ter 135(1)(d) in (g) Direktive Sveta 2006/112/ES(4), in to brez sprememb, ki bi bile upoštevne v tem postopku.

B – Nacionalno pravo

6. Navedene določbe prava Unije so bile prenesene z odstavkom 13(1), točka 11, (c) in (f), danskega zakona o DDV (v nadaljevanju: momsloven). Navedeni odstavek določa:

„Davka so oproščeni ti blago in storitve: [...]

11. te finančne dejavnosti: [...]

(c) transakcije, vključno s posredovanjem, v zvezi z depoziti, tekočimi računi, plačili, transferji, dolgi, čeki ali drugimi plačilnimi instrumenti, razen izterjave dolgov in factoringa; [...]

(f) upravljanje posebnih investicijskih skladov.“

7. Kot poudarja predložitveno sodišče, je bilo več teh pojmov razloženih v upravnih smernicah (v nadaljevanju: *juridiske vejledning*).⁽⁵⁾

II – Dejansko stanje in postopek v glavni stvari

8. Družba ATP opravlja storitve za pokojninske sklade. Njena največja stranka, PensionDanmark, je poklicni pokojninski sklad, ki upravlja pokojninske sheme na podlagi kolektivnih in pogodb na ravni podjetja.

9. Poklicne pokojninske sheme so poglavitni del danskega pokojninskega sistema. Navedeni sistem temelji na treh stebrih: na državni pokojninski shemi, ki se financira z davki, poklicni pokojninski shemi in osebnih pokojninskih načrtih.⁽⁶⁾

10. Danske poklicne pokojninske sheme, ki so zaradi dejavnosti družbe ATP v središču te zadeve, so običajno sheme z „določenimi prispevki“, zagotovljene v poklicnem okolju. Delodajalci plačujejo določen prispevek instituciji, ki upravlja pokojninsko shemo (običajno je to pokojninski sklad), za vsakega od svojih zaposlenih(7), ki lahko prostovoljno vplačujejo dodatne prispevke(8). Prispevki v take sheme se lahko na podlagi danske dohodninske zakonodaje do določene višine uveljavljajo kot davčna olajšava. Izplačana pokojnina je odvisna od zneska vplačil v shemo in uspešnosti naložb pokojninskega sklada (po odštetu stroškov). Potem ko upravičenec pridobi pravico do njenega izplačila, se ta običajno izplačuje v kombinaciji treh vrst (obdavčljivih) izplačil, in sicer: dosmrtna rente, obročnega izplačila v določenem obdobju in izplačila enkratnega zneska. Podrobnosti poklicne pokojninske sheme se določijo s kolektivno pogodbo med organizacijami delodajalcev in sindikati, ki zastopajo posamezne delodajalce in zaposlene.(9)

11. Čeprav družba ATP ni vključena v naložbe prispevkov (to nalogo opravljajo pokojninski skladi sami), za pokojninske sklade opravlja tri storitve. Prvič, družba ATP skrbi za vzdrževanje in razvoj sistema, tj. za razvoj in vzdrževanje platforme, na kateri se zagotavljajo njene storitve. Drugič, ATP opravlja administrativne naloge, kot je zagotavljanje informacij in nasvetov delodajalcem in zaposlenim v zvezi s pokojninskimi shemami. Tretjič, ATP opravlja storitve v zvezi z vplačili v pokojninske sheme in izplačili iz njih.

12. Zадnjenavedene storitve je mogoče poenostavljeno opisati, kot sledi. Delodajalec redno plačuje prispevke, ki jih mora plačevati na podlagi poklicne pokojninske sheme, za vse svoje zaposlene skupaj, in sicer v skupnem znesku na članicu pokojninskega sklada. ATP na podlagi podatkov, ki jih prejme od delodajalca, za posamezne članice pokojninske sheme odpre individualne račune(10). Skupni znesek, ki ga vplača delodajalec, glede na določbe kolektivne ali podjetniške pogodbe razdeli med te račune. Član pokojninske sheme lahko po spletu dostopa do računa, ki ga ATP redno posodablja. Ko plačila zapadejo, ATP začne postopek dviga zneskov tako, da finančni instituciji izda navodila za izplačilo zneska, dolgovanega članu pokojninske sheme.

13. Družba ATP je do 30. junija 2002 obračunavala DDV na svoje storitve. Vendar si je glede na sodbo v zadevi Sparekassernes Datacenter (SDC)(11) premislila in trdila, da bi morale biti njene storitve v zvezi z vplačili v pokojninske sheme in izplačili iz njih na podlagi člena 13(B)(d), točka 3, Šeste direktive oproščene DDV. O tem stališču je 26. junija 2002 obvestila dansko davčno upravo (v nadaljevanju: SKAT). SKAT je odločila, da so storitve družbe ATP v zvezi z izplačili pokojnin dejansko oproščene DDV, vendar je zavrnila uporabo oprostitve za večino storitev v zvezi z vplačili, in sicer za: registracijo delodajalcev, zavezanih plačevanju pokojninskih prispevkov, odprtje individualnih računov, zagotavljanje sredstev za upravljanje vplačil delodajalcev, tako da se lahko vsi prispevki vplačajo na račun pokojninskega sklada v okviru spletne storitve ali s plačilno kartico, prejem in evidentiranje poročil delodajalcev o razdelitvi skupnega zneska na posamezne zaposlene, knjiženje prispevkov v dobro individualnih računov in posodabljanje računov, evidentiranje manjkajočih vplačil, poročanje članom pokojninske sheme o vplačanih prispevkih in pošiljanje izpiskov. Odločitev je s sklepom z dne 13. maja 2009 potrdil najvišji danski upravni davčni organ, tj. nacionalno davčno sodišče (Landsskatteretten).

14. Družba ATP je odločitev izpodbijala pri sodišču v Hillerødu (Retten i Hillerød), ki je zadevo odstopilo vzhodnemu regionalnemu sodišču (Østre Landsret), ker je menilo, da je zadeva splošnega pomena. ATP trdi, da so storitve, za katere se je štelo, da so predmet DDV, oproščene DDV, ker pomenijo „upravljanje posebnih investicijskih skladov“, in sicer na podlagi odstavka 13(1), točka 11(f), momslova, s katerim je bil prenesen člen 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive, in/ali „transakcije [...] v zvezi z depoziti, tekočimi računi, plačili, transferji [...]“, in sicer na podlagi odstavka 13(1) točka 11(c), momslova, s katerim je bil prenesen člen 13(B)(d), točka 3, Šeste

direktive. Skatteministeriet izpodbija trditev, da so storitve družbe ATP oproščene DDV.

III – Vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

15. Østre Landsret je po posvetovanju s strankama in razpravi s sklepom z dne 8. oktobra 2012 odločilo, da na podlagi člena 267 PDEU Sodišču Evropske unije predloži ta vprašanja:

1. Ali je treba člen 13(B)(d), točka 6, [Šeste direktive] razlagati tako, da pojem „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države članice“ zajema pokojninske sklade, kakršni so predmet postopka v glavni stvari, s temi lastnostmi:

- (a) donos za zaposlenega (član pokojninske sheme) je odvisen od donosa, ki se realizira z naložbami pokojninskega sklada;
- (b) delodajalcu ni treba plačati dodatnih prispevkov, da bi se članu pokojninske sheme zagotovil neki donos;
- (c) pokojninski sklad investira privarčevana sredstva kolektivno po načelu razpršitve tveganj;
- (d) pretežni del plačil v pokojninski sklad temelji na kolektivni pogodbi med organizacijami trga dela, ki zastopajo posamezne zaposlene in delodajalce, in ne na osebni odločitvi posameznega zaposlenega;
- (e) posamezni zaposleni se lahko sam odloči za plačevanje dodatnih prispevkov v pokojninski sklad;
- (f) samozaposleni, delodajalci in direktorji se lahko odločijo za plačevanje pokojninskih prispevkov v pokojninski sklad;
- (g) vnaprej določen delež pokojninskega varčevanja, ki je za zaposlene dogovorjen s kolektivno pogodbo, se uporabi za pridobitev dosmrtna rente;
- (h) člani pokojninske sheme nosijo stroške pokojninskega sklada;
- (i) vplačila v pokojninski sklad so do neke višine olajšava v okviru nacionalne dohodnine;
- (j) prispevki v individualni pokojninski načrt, vključno s pokojninskim skladom pri finančni instituciji, znotraj katerega se prispevki lahko vlagajo v posebni investicijski sklad, so v okviru nacionalne dohodnine olajšava v enakem obsegu, kot je navedeno v točki (i);
- (k) protiutež pravici do olajšave za pokojninske prispevke v okviru davka iz točke (i) je obdavčitev izplačil iz sklada in
- (l) privarčevana sredstva se na celoma izplačajo, ko zadevna oseba dopolni upokojitveno starost,

Če država članica institucije, predstavljene v drugem poglavju te predložitvene odločbe, priznava kot posebne investicijske sklade?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je treba člen 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive razlagati tako, da pojem „upravljanje“ obsega storitev, kakršna je sporna v postopku v glavni stvari (glej razdelek 1.2 predložitvene odločbe)?

3. Ali je treba storitev, kakršna je sporna v postopku v glavni stvari, v zvezi s pokojninskimi vplačili (glej razdelek 1.2 predložitvene odločbe) obravnavati na podlagi določb člena 13(B)(d),

to?ka 3, Šeste direktive kot enotno storitev ali kot ve? lo?enih storitev, ki se morajo presojati posami?no?

4. Ali je treba ?len 13(B)(d), to?ka 3, Šeste direktive razlagati tako, da oprostitve DDV iz te dolo?be za transakcije v zvezi s pla?ili ali transferji zajema storitev, kakršna je sporna v postopku v glavni stvari, v zvezi s pokojninskimi vpla?ili (glej razdelek 1.2 predložitvene odlo?be)?

5. ?e je odgovor na ?etrto vprašanje nikalen, ali je treba ?len 13(B)(d), to?ka 3, Šeste direktive razlagati tako, da oprostitve DDV iz te dolo?be za transakcije v zvezi z depozitom in teko?imi ra?uni zajema storitev, kakršna je sporna v postopku v glavni stvari, v zvezi s pokojninskimi vpla?ili (glej razdelek 1.2 predložitvene odlo?be)?

16. Družba ATP, Kraljevina Danska in Komisija so predložile pisna stališ?a.

17. Te tri stranke ter Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske so na obravnavi 2. oktobra 2013 podali stališ?a.

IV – Presoja

A – Uvodne ugotovitve

18. Vprašanja predložitvenega sodiš?a se nanašajo na tri lo?ene sporne to?ke: pomen pojma „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države ?lanice“ v okviru poklicnih pokojninskih shem (prvo vprašanje), pojem „upravljanja“ takih skladov (drugo vprašanje) in uporabo ?lena 13(B)(d), to?ka 3, Šeste direktive za storitve, kot jih opravlja ATP (vprašanja od tretjega do petega).

19. Sodna praksa Sodiš?a v zvezi z vsemi tremi spornimi to?kami je že precej obsežna.(12) Glede na to sodno prakso menim, da ima Sodiš?e dovolj elementov za odlo?itev o drugi in tretji sporni to?ki. Zato bom analizo osredoto?il na prvo sporno to?ko, tj. pomen pojma „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države ?lanice“, predvsem na vprašanje, ali (in kdaj) je treba poklicni pokojninski sklad, kot je sklad, za katerega ATP opravlja storitve, šteti za posebni investicijski sklad. To vprašanje se je v zadnjem ?asu pojavilo dvakrat, in sicer v zadevah *Wheels* in *PPG Holdings*(13), vendar se obe bistveno razlikujeta od obravnavane zadeve.

20. Vprašanje spada na zelo zapleteno in polemi?no podro?je obravnave finan?nih storitev (vklju?no s pokojninskimi storitvami) za namene DDV. Te storitve so postale precej bolj raznovrstne(14), sedanja direktiva o DDV, zlasti glede oprostitve na podro?ju finan?nih storitev, pa teh sprememb ne dohaja. Posledica sta pomanjkanje pravne varnosti za gospodarske subjekte na tem podro?ju in dejstvo, da države ?lanice zadevne oprostitve izvajajo razli?no.(15)

21. Komisija je predlagala direktivo, s katero bi bila spremenjena Direktiva 2006/112 v zvezi z obravnavo zavarovalnih in finan?nih storitev(16), in uredbo o izvedbenih ukrepih v zvezi z obravnavo zavarovalnih in finan?nih storitev, ki bi vsebovala opredelitve obsega oproš?enih storitev(17). Pri obeh je bilo opravljeno obsežno pripravljeno delo,(18) med katerim so bili obravnavani tudi pokojninski skladi in njihova obravnava za namene DDV.(19) Vendar dogovor o reformi ni bil dosežen.(20) Glede na izjave Komisije na obravnavi niti ni pri?akovati, da bi bil tak dogovor dosežen kmalu. Ne glede na stanje na podro?ju spremembe veljavne zakonodaje mora Sodiš?e odlo?iti na podlagi zakonodaje, ki je veljala v ?asu zadevnega dejanskega stanja.

22. Analizo bom za?el s pregledom trditev strank v postopku. Nato bom opisal, kako se v dosednji sodni praksi razlaga pojem „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države ?lanice“. Nazadnje bom analiziral posledice sodne prakse za poklicne pokojninske sklade.

23. Danska meni, da so države članice pristojne, da opredelijo pojem „posebni investicijski skladi“ iz člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive in da iz njihove opredelitve izključijo pokojninske sklade z lastnostmi, ki jih je opisalo predložitveno sodišče.

24. Po mnenju Danske morajo države članice olajšati naložbe v posebne investicijske sklade in upoštevati načelo nevtralnosti v zvezi z DDV, naloženim skladom, ki so konkurenčni posebnim investicijskim skladom. Danska meni, da se skladi, obravnavani v tej zadevi, dovolj razlikujejo od posebnih investicijskih skladov, da je upravičena drugačna obravnava: prispevke plačuje delodajalec, njihov cilj je zagotoviti pokojnino, in ne varčevanje denarja, zagotavljajo tudi zavarovanje, kot sta življenjsko zavarovanje in zavarovanje za primer nezmožnosti za delo,(21) v primeru smrti upravičenca prispevki ne pripadejo (ali ne pripadejo v celoti) dedičem upravičenca in prispevki so običajno oproščeni dohodnine. Po mnenju Danske delodajalec, ki plačuje prispevke, ne vlaga, ampak plačuje, ker ga k temu zavezuje kolektivna pogodba o vzpostavitvi pokojninske sheme.

25. Družba ATP meni, da pokojninski skladi z lastnostmi, ki jih je opisalo predložitveno sodišče, spadajo v okvir člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive in so torej oproščeni DDV. Trdi, da morajo države članice, čeprav imajo določeno stopnjo diskrecije pri opredelitvi „posebnih investicijskih skladov“, upoštevati cilje oprostitve in načelo davčne nevtralnosti. Namen sporne oprostitve DDV je omogočiti posameznikom, da svoje prihranke naložijo skupaj, s čimer razpršijo tveganje, ne da bi bili obremenjeni z DDV. Po mnenju družbe ATP so to tudi cilji zadevnih pokojninskih shem. Samo dejstvo, da imajo pokojninske sheme poseben cilj, tj. financiranje pokojnine, ne upravičuje različne obravnave.

26. Družba ATP meni, da načelo nevtralnosti podpira njeno stališče, saj so drugi posebni investicijski skladi konkurenčni pokojninskim skladom. Če se prispevki, vzeti od redne plače zaposlenega, ne bi zbirali v skladu, bi moral zaposleni varčevati drugače. Konkurenčno razmerje je zlasti očitno pri dodatnih prispevkih oziroma prispevkih posameznikov, ki sicer niso zajeti s poklicnimi pokojninskimi shemami. Dejstvo, da se bo del donosa pokojninskega sklada izplačeval kot dosmrtna renta,(22) je po mnenju družbe ATP neupoštevno, saj je mogoče dosmrtno rento preprosto kupiti za enkratni znesek. Po mnenju družbe ATP sta neupoštevni tudi dejstva, da se prispevki v pokojninski sklad lahko uveljavljajo kot davčna olajšava in da pokojninski skladi običajno zajemajo zavarovanje. Poleg tega družba ATP trdi, da je dejstvo, da so prispevki v poklicne pokojninske sklade določeni s kolektivno pogodbo, neupoštevno, ker ustrezne odločitve sprejemajo zaposleni, ki jih zastopajo sindikati.

27. Družba ATP je na obravnavi poudarila, da se pokojninski skladi, obravnavani v tej zadevi, bistveno razlikujejo od pokojninskih skladov v zadevah *Wheels* in *PPG Holdings*. Navedeni zadevi sta se nanašali na sheme z zagotovljenimi prejemki, v katerih je delodajalec s plačevanjem pokojnine izpolnjeval zakonsko obveznost. V sistemu so lahko sodelovali samo zaposleni. Nasprotno se obravnavana zadeva nanaša na shemo z določenimi prispevki, v kateri tveganje nosijo upravičenci in vlagatelji. Delodajalec mora samo plačevati prispevke. V pokojninske sheme se lahko vključijo širša javnost, tj. vsaki ima zvezo s trgom dela.

28. Združeno kraljestvo je na obravnavi trdilo, da niti pokojninski skladi z določenimi prispevki, kot je sklad, ki ga je opisalo predložitveno sodišče, niso dovolj podobni posebnim investicijskim skladom, da bi jim bili konkurenčni, zato iz petih razlogov ne morejo biti upravičeni do zadevne oprostitve DDV: poklicnih pokojninskih skladov ni mogoče po želji prodati, ne dajejo nobene pravice do vloženi sredstev, dokler upravičenec ne dopolni upokojitvene starosti, pri čemer so ta sredstva za upravičenca v primeru smrti izgubljena, prispevki so določeni s kolektivno pogodbo in

jih plačuje delodajalec, tako da to niso naložbe zaposlenega, skladi so na voljo samo zaposlenim, in ne širši javnosti, ter, nazadnje, ne spadajo na področje uporabe Direktive Sveta 85/611/EGS (v nadaljevanju: Direktiva KNPVP)(23).

29. Komisija trdi, da zadevni pokojninski skladi spadajo v okvir pojma „posebni investicijski skladi“. Razlikuje med shemami z doloženimi prispevki in shemami z zagotovljenimi prejemki ter trdi, da imajo pri prvih zaposleni koristi od svoje naložbe in so torej v podobnem položaju kot mali vlagatelji pri posebnih investicijskih skladih.(24)

C – Sodna praksa o „posebnih investicijskih skladih, ki jih opredelijo države članice“

30. Sodna praksa o členu 13 Šeste direktive vsebuje upoštevne splošne ugotovitve v zvezi z razlago oprostitev in pomembne preudarke v zvezi z razlago pojma „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države članice“. Najprej bom obravnaval ti točki in nato predstavil svoje razmisleke glede pristopa Sodišča pri analizi člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive.

1. Splošne ugotovitve v zvezi z razlago oprostitev DDV

31. Sodišče je pri razlagi oprostitev iz člena 13 Šeste direktive dosledno razsojalo, da imajo pogoji teh oprostitev v pravu Unije praviloma samostojen pomen, saj je njihov namen „preprečiti različno uporabo sistema DDV v različnih državah članicah“.(25) Vendar to ne velja za pogoje, za opredelitev katerih so bile s pravom Unije izrecno zadolžene države članice.(26) V takih primerih morajo države članice zadevni pojem opredeliti v svojem notranjem pravu.(27) Pri opredelitvi takih pojmov ne smejo „kršiti ciljev, ki jih zasleduje Šesta direktiva, ali splošnih načel, ki izhajajo iz te direktive, zlasti načela davčne nevtralnosti“.(28)

32. Poleg tega iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je treba oprostitve iz člena 13 Šeste direktive razlagati ozko, saj je treba načeloma DDV zaraunati za vse storitve, ki jih davčni zavezanec opravi za plačilo.(29)

2. Pojem „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države članice“

33. Kot izhaja iz besedila pojma, pravo Unije opredelitev „posebnih investicijskih skladov“ prepušča državam članicam. Najprej bom obravnaval pomen te diskrecijske pravice držav članic, nato pa bom povzel sodno prakso Sodišča v zvezi s tremi omejitvami diskrecijske pravice, to so: besedilo določbe in Direktive KNPVP, namen oprostitve in načelo davčne nevtralnosti.

a) Diskrecijska pravica držav članic

34. Kot sem že navedel, je načelo, da je treba pogoje oprostitev iz člena 13 Šeste direktive razlagati samostojno, omejeno, kadar je opredelitev izrecno prepuščena državam članicam. Sodišče je razsodilo, da to velja v zvezi s pojmom „posebni investicijski skladi“.(30) Vendar bi težko rekli, da imajo države popolnoma prosto presojo pri opredelitvi nečesa takega, kot so „posebni investicijski skladi“. Pri taki neomejeni diskrecijski pravici so mogoče zlorabe, izenačile bi se različne oprostitve in bila bi v nasprotju z načelom, da se oprostitve običajno razlagajo ozko. Zato mora v določenih meri obstajati unijski pomen pojma „posebni investicijski skladi“, čeprav je v besedilu oprostitve opredelitev prepuščena državam članicam.

35. Tenzija v pravu Unije, ki opredelitev pojma prepušča državam članicam in ki mora vseeno določiti omejitve za navedeno opredelitev,(31) je razvidna iz te izjave Sodišča: „[N]aloga opredelitve vsebine pojma ‚posebni investicijski skladi‘ držav članic nikakor ne pooblašča, da izberejo določene sklade pod svojo pristojnostjo, za katere je mogoča oprostitve davka, in druge izključijo iz te oprostitve. [...] [P]ojem ‚posebni investicijski skladi‘ [mora biti] izhodišče za

odločanje po prostem preudarku, ki je preneseno na države članice.“(32) Sodišče je s tem seveda želelo povedati, da je treba v pravu Unije določiti notranji in zunanji okvir pojma „posebni investicijski skladi“, v katerem lahko države članice prosto izberejo svojo opredelitev pojma. Diskrecijska pravica držav članic za določitev vsebine pojma je torej omejena. Sodišče te omejitve izpelje iz besedila (in poznejšega zakonodajnega razvoja) določbe, njenega namena in splošnih načel, na katerih temelji Direktiva, kot je načelo davčne nevtralnosti.(33)

36. Z uporabo teh omejitev se je v praksi mogoče skrajšalo pooblastilo držav članic za opredelitev. Ta razvoj bi bilo mogoče grajati, vendar je treba zaradi pravne varnosti, ki je pri obravnavi finančnih produktov za namene DDV ključna, spoštovati kontinuiteto sodne prakse Sodišča.

b) Besedilo določbe in Direktive KNPVP

37. Besedilo člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive primerjalno gledano vsebuje sorazmerno malo smernic glede vsebine pojma „posebni investicijski skladi“, zlasti če upoštevamo različne izraze, uporabljene v različnih jezikih. Kjer torej angleška različica Šeste direktive omenja „special investment funds“, se francoska sklicuje na „fonds communs de placement“, španska na „fondos communes de inversión“, (34) nemška na „Sondervermögen“ in nizozemska na „gemeenschappelijke beleggingsfondsen“.

38. Vendar je poznejši razvoj privedel do podrobnejše pojasnitve tega pojma. Leta 1985 je začela veljati Direktiva KNPVP o usklajevanju nacionalnih zakonov o kolektivnih naložbenih podjetjih. Natančno razmerje med navedeno direktivo in členom 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive ni jasno na prvi pogled. Kot je navedlo Sodišče, je v španski, francoski, italijanski in portugalski različici izraza iz Direktive za kolektivne naložbene podjeme za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), ustanovljene na podlagi pogodbenega prava, uporabljen enak izraz, kot se pojavi v oprostitvi, vendar to ne velja za druge jezike, kot so angleščina, nemščina in danščina.(35)

39. Sodišče in njegovi generalni pravobranilci so zato poskušali opredeliti razmerje med Direktivo KNPVP in členom 13(B)(d), točka 6.(36) Vendar je Sodišče v sodbi *Wheels* jasno odločilo, da „skladi, ki pomenijo kolektivne naložbene podjeme za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje v smislu Direktive KNPVP, predstavljajo posebne investicijske sklade“.(37) Ti torej pomenijo minimalno vsebino pojma „posebni investicijski skladi“.

c) Namen oprostitve

40. Kot je poudarila generalna pravobranilka J. Kokott v sklepnih predlogih v zadevi *Abbey National*, je namen oprostitve „olajšati malim vlagateljem denarne naložbe v investicijske sklade“(38). Taki skladi naj bi združevali denar več vlagateljev(39), kar naj bi jim omogočalo razpršitev tveganja na več vrednostnih papirjev. Oprostitev DDV tem vlagateljem omogoča take naložbe, ne da bi imeli dodatne stroške zaradi DDV.(40) Sodišče je sledilo izvajanjem glede tega namena.(41)

41. Zato je razsodilo, da oprostitve zajema posebne investicijske sklade, „ne glede na njihovo pravno obliko“.(42) Za njihovo uresničevanje opisanega namena ni pomembno, ali so taki skladi ustanovljeni po pogodbenem ali investicijskem pravu oziroma po statutu. Sodišče je poudarilo, da bi bila drugačna razlaga v nasprotju z načelom davčne nevtralnosti, ki preprečuje različno obravnavo gospodarskih subjektov, ki opravljajo enake transakcije.(43)

42. Sodišče je še odločilo, da oblika delovanja sklada ni pomembna: za opredelitev sklada v zvezi z oprostitvijo DDV na podlagi člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive ni pomembno, ali je sklad „odprt“ (tj. sklad s spremenljivim kapitalom, ki mora odkupiti svoje enote od vlagateljev, ki jih

želijo prodati) ali „zaprt“ (tj. sklad z nespremenljivim kapitalom, katerega deleži se lahko prodajo le na sekundarnem trgu). Tudi ta odločitev lahko temelji na načelu davčne nevtralnosti.(44)

d) Načelo davčne nevtralnosti

43. Kot navaja Sodišče, načelo davčne nevtralnosti „nasprotuje temu, da se gospodarski subjekti, ki opravljajo enake transakcije, obravnavajo različno glede obdavčitve z DDV“. Blago ali storitve, ki so med seboj konkurenčni, se zaradi svoje podobnosti ne smejo obravnavati različno za namene DDV.(45)

44. Merilo konkurenčnega razmerja je težavno. Generalna pravobranilka E. Sharpston je nevarnosti le-tega obravnavala v sklepnih predlogih, predstavljenih v zadevi Deutsche Bank, pri čemer je opozorila, da se dejavnosti vedno delno prekrivajo in da, če „bi morale biti vse dejavnosti, ki so med seboj delno konkurenčne, enako obravnavane z vidika DDV, bi zato bil končni rezultat“ odprava vseh razlik pri obravnavi z vidika DDV.(46)

45. Nevarnost, ki jo zaznava generalna pravobranilka E. Sharpston, je mogoče odpraviti s pravilno metodologijo primerjave. Najprej je treba določiti referenco za primerjavo, ki spada v okvir pojma „posebni investicijski sklad“. Zadevni sklad se bo primerjal samo s to referenco za primerjavo. Kot sem navedel zgoraj, skladi, ki so kolektivni naložbeni podjemi v smislu Direktive KNPVP, spadajo v okvir pojma „posebni investicijski sklad“, zato se lahko uporabijo kot referenca za primerjavo.(47)

46. Ali je treba analizirani sklad prav tako vključiti v pojem „posebnega investicijskega sklada“, je odvisno od tega, ali sta si navedeni sklad in referenca za primerjavo dovolj podobna, da sta si lahko konkurenčna.(48) Merila za sklade, ki jih je treba primerjati za ugotovitev zadostne podobnosti, da bi lahko obstajala konkurenca, niso izbrana naključno. Niti ni analiza povsem ekonomska, ampak mora temeljiti na cilju oprostitve. Upoštevna merila so torej, ali je sklad način za razpršitev tveganja, ali imajo vlagatelji koristi od donosa naložbe itd.

3. Preudarki v zvezi s pristopom Sodišča

47. Glede na sodno prakso Sodišča je torej diskrecijska pravica držav članic za opredelitev pojma „posebni investicijski skladi“ omejena s ciljem oprostitve, Direktivo KNPVP in načelom nevtralnosti. Natančnejša preučitev razkrije, da je Sodišče te (prekrivajoče se(49)) omejitve uporabilo tako, da tvorijo dva alternativna preizkusa.

48. Sodišče se v vsih sklicuje na cilje oprostitve in iz tega izpelje, kaj pomeni opredelitev pojma „posebni investicijski skladi“, pri čemer načelo nevtralnosti uporabi za potrditev izida.(50) V vsih je Sodišče štelo KNPVP za jedro „posebnih investicijskih skladov“ in nato uporabilo načelo nevtralnosti.(51)

49. Predlagam uporabo (in nadaljnjo izpopolnitev) drugega pristopa. Sklad je torej treba šteti za „posebni pokojninski sklad“, če bodisi spada v okvir Direktive KNPVP ali je dovolj podoben KNPVP, da obstaja medsebojna konkurenca. Upoštevne lastnosti za primerjavo so tiste, ki so upoštevne za cilje analizirane oprostitve, tj. da se več vlagateljem omogoči, da združijo svoja sredstva in tako razpršijo tveganje na več vrednostnih papirjev.

D – Poklicni pokojninski skladi kot posebni investicijski skladi

50. Na podlagi teh preudarkov bom opisana načela zdaj uporabil za obravnavano zadevo. Vprašanje, ki se postavlja s to zadevo, je, koliko je treba poklicne pokojninske sklade šteti za posebne investicijske sklade. Pravo Unije vsebuje nekatera pravila o takih skladih, vendar jih ne

usklajuje.(52) Glede na zgoraj navedeno bom moral preužiti, ali so zadevni skladi KNPVP, in če niso, v kolikšnem obsegu jih je treba na podlagi načela davčne nevtralnosti vključiti v oprostitev.

1. Direktiva KNPVP

51. Poklicni pokojninski skladi, kot so skladi v tej zadevi, ne spadajo v okvir Direktive KNPVP.(53) Kot je poudarila Danska, se enote zadevnih skladov v tej zadevi na zahtevo imetnikov ne morejo znova odkupiti ali izplačati, kot to velja za KNPVP v skladu s členom 1(2) Direktive KNPVP.

2. Načelo davčne nevtralnosti

52. Kot drugi korak je treba uporabiti načelo davčne nevtralnosti. Ugotoviti je treba, ali so zadevni skladi dovolj podobni KNPVP, da so jim konkurirali.(54) Sodišče je moralo v sodbi *Wheels* to vprašanje preužiti za drugo vrsto poklicnih pokojninskih skladov. Odločilo je, da navedeni skladi ne spadajo v okvir člena 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive. V teh skladih se je združevalo premoženje pokojninske sheme in niso bili odprti za javnost, ampak so zajemali samo ugodnosti, povezane z zaposlitvijo. Pomembno je, da so bili to skladi z „zagotovljenimi prejemki“, torej udeleženci sheme niso nosili tveganja, izhajajočega iz upravljanja sklada, saj je bil znesek njihove pokojnine fiksni in ni bil odvisen od uspeha naložbe. Po mnenju Sodišča sklad tudi ni bil poseben investicijski sklad z vidika delodajalca, saj so zanj prispevki pomenili sredstvo, s katerim je izpolnjeval svoje zakonske obveznosti. Generalna pravobranilka E. Sharpston je to sklepanje upoštevala v sklepnih predlogih, predstavljenih v zadevi *PPG Holdings BV*, v katerih je opredelila tri upoštevana merila: ali sklad združuje sredstva pokojninske sheme, ali udeleženci pokojninske sheme nosijo tveganje, izhajajoče iz upravljanja sklada, in ali delodajalec prispevke plačuje, da bi izpolnjeval svoje zakonske obveznosti do svojih zaposlenih.(55)

53. Ne da bi izpodbijal izid navedenih zadev, predlagam izpopolnitev analize za obravnavano zadevo. Na podlagi prava Unije so nekatera merila upoštevana in druga neupoštevana za primerjavo skladov s KNPVP, da bi ugotovili, ali so si dovolj podobni, da si konkurirajo. Naloga nacionalnih sodišč je, da analizirajo upoštevana dejstva, uporabijo navedena merila in odločijo, ali je treba zadevni pokojninski sklad šteti za „poseben investicijski sklad“.

a) Primerjalni vidik

54. Preden naštejemo neupoštevana in upoštevana merila, moram poudariti, da je pokojninske sheme mogoče analizirati kot instrumente združevanja sredstev delodajalcev ali zaposlenih. Katera od teh dveh paradigem se uporablja, je odvisno od tega, ali imajo od naložbe koristi delodajalci ali zaposleni. Glede na opis predložitvenega sodišča imajo od sklada, ki se obravnava v tej zadevi, koristi zaposleni.

b) Neupoštevana merila

55. Ker je treba primerljivost zadevnih skladov s KNPVP analizirati ob upoštevanju cilja oprostitve, več elementov, ki so bili obravnavani v tej zadevi, ni upoštevnih za primerjavo.

56. To v nasprotju s trditvami Danske velja za namen naložbe. Dejstvo, ali vlagatelj varčuje za pokojnine ali druge namene, ne vpliva tehtno na konkurenčno razmerje. Zato dejstvo, da so zadevni skladi pokojninski skladi, ne preprečuje, da bi bili „posebni investicijski skladi“. V nasprotju s sodbijo *Wheels* bi torej upoštevnost zakonske obveznosti delodajalca za plačevanje prispevkov za zagotovljene pokojninske prejemke zavrnil kot neupošteven „namen“ naložbe.

57. Dejstvo, da poklicni pokojninski skladi niso dogovorjeni individualno, ampak kolektivno, je

neupoštevno. Najprej, predstavniki zaposlenih se pogajajo o lastnostih skladov s predstavniki delodajalcev. Čeprav bi kolektivna pogodba lahko pomenila, da je razen pri prostovoljnih dodatnih vplačilih zaposlenih med skladi in KNPVP zelo malo gospodarske konkurence, to dejstvo ni upoštevno za cilj oprostitve. V zvezi s tem je Sodišče že odločilo, da oprostitve zajema sklade ne glede na njihovo pravno obliko. Tako sta možnost dodatnih vplačil oziroma prostovoljno članstvo nekaterih oseb v pokojninskih skladih prav tako neupoštevna.

58. Enak preudarek velja za vprašanje, ali se prispevki v sklad lahko uveljavljajo kot olajšava. Ugodna dohodninska obravnava prispevkov v nekatere sklade v primerjavi z drugimi bi lahko precej vplivala na gospodarsko konkurenčno razmerje, vendar ni pomembna v zvezi s cilji oprostitve, zato ne sme biti upoštevna.

59. Za opredelitev sklada ni pomembna niti oblika izplačil iz pokojninskega sklada (dosmrtna renta ali enkratni znesek), saj so mogoče prehajati med različnimi možnostmi s preprosto finančno transakcijo.

60. Kadar so poklicni pokojninski skladi povezani z zavarovanjem in teh dveh elementov ni mogoče ločiti, kot to velja v tem primeru, morajo nacionalna sodišča določiti, kateri element prevladuje.

c) Upoštevna merila

61. Kot sem navedel zgoraj, je treba upoštevna merila za primerjavo izpeljati iz namena oprostitve, tj. da se omogoči združevanje sredstev več vlagateljev in tveganje razprši na več vrednostnih papirjev.

62. Glede na navedeno je le omejeno število elementov pomembnih za primerjavo poklicnih pokojninskih skladov s KNPVP za namene davčne nevtralnosti v okviru analizirane oprostitve. Najprej mora več upravičencev združiti svoja sredstva, da se tveganje razprši na več vrednostnih papirjev. Za sklad se lahko šteje, da se v njem združujejo sredstva upravičencev le, če imajo ti brezpogojno pravno pravico v zvezi s svojo naložbo. Pravice morda ne bodo mogli uresničevati po želji (tj. prodati svoje pravice) in morda bodo lahko svoje naložbe koristili šele po upokojitvi. Vendar če je naložba v primeru smrti izgubljena in ne pripade dedičem upravičenca, je težko govoriti o združitvi sredstev upravičencev.

63. Nazadnje, upravičenci morajo nositi stroške sklada in tveganja naložbe, čeprav je podano, da njihov delodajalec prispevke plačuje kot del njihove plače. To bo običajno veljalo za sheme z določenimi prispevki, ne pa za sheme z zagotovljenimi prejemki. Kot sem že navedel, morajo ta merila uporabiti nacionalna sodišča.

64. Ugotavljam torej, da je treba člen 13(B)(d), točka 6, Šeste direktive Sveta razlagati tako, da mora pojem „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države članice“ vključevati poklicne pokojninske sklade, kadar taki skladi združujejo sredstva več upravičencev in omogočajo razpršitev tveganja na več vrednostnih papirjev. To velja samo, kadar upravičenci prevzamejo tveganje naložbe. Dejstvo, da prispevke v njihovo korist vplačujejo njihovi delodajalci na podlagi kolektivne pogodbe med organizacijami, ki zastopajo zaposlene in tistimi, ki zastopajo delodajalce, in da se izplačila iz sklada izvršijo šele po upokojitvi, ni upoštevno, dokler ima upravičenec varen pravni položaj v zvezi s svojimi sredstvi. Nacionalna sodišča morajo odločiti, ali sklad izpolnjuje te zahteve.

V – Predlog

65. Glede na prej navedeno menim, da bi moralo Sodišče na prvo vprašanje, ki ga je postavilo

Østre Landsret, odgovoriti tako:

¶len 13(B)(d), to¶ka 6, Šeste direktive Sveta je treba razlagati tako, da mora pojem „posebni investicijski skladi, ki jih opredelijo države ¶lanice“ vklju¶evati poklicne pokojninske sklade, kadar taki skladi združujejo sredstva upravi¶encev in omogo¶ajo razpršitev tveganja na ve¶ vrednostnih papirjev. To velja samo, kadar upravi¶enci prevzamejo tveganje naložbe. Dejstvo, da prispevke v njihovo korist vpla¶ujejo njihovi delodajalci na podlagi kolektivne pogodbe med organizacijami, ki zastopajo zaposlene in tistimi, ki zastopajo delodajalce, in da se izpla¶ila iz sklada izvršijo šele po upokojitvi, ni upošteveno, dokler ima upravi¶enec varen pravni položaj v zvezi s svojimi sredstvi. Nacionalna sodiš¶a morajo odlo¶iti, ali sklad izpolnjuje te zahteve.

1 – Jezik izvirnika: angleš¶ina.

2 – Šesta Direktiva Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav ¶lanic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (v nadaljevanju: Šesta direktiva), kakor je bila spremenjena (UL, posebna izdaja v slovenš¶ini, poglavje 9, zvezek 1, str. 23).

3 – Sodbe z dne 4. maja 2006 v zadevi Abbey National (C¶169/04, ZOdl., str. I¶4027); z dne 28. junija 2007 v zadevi JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust in The Association of Investment Trust Companies (v nadaljevanju: JP Morgan) (C¶363/05, ZOdl., str. I¶5517); z dne 19. julija 2012 v zadevi Deutsche Bank (C¶44/11); z dne 7. marca 2013 v zadevi GfBk (C¶275/11) in z dne 7. marca 2013 v zadevi Wheels Common Investment Fund Trustees in drugi (v nadaljevanju: Wheels) (C¶424/11) ter sklepni predlogi generalne pravobranilke E. Sharpston, predstavljeni 18. aprila 2013 v zadevi PPG Holdings BV (C¶26/12).

4 – Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, str. 1), kakor je bila spremenjena.

5 – Oprostitev DDV za transakcije v zvezi z depoziti ali teko¶imi ra¶uni je razložena v D.A.5.11.6. Posebni investicijski skladi so opisani v D.A.5.11.9.2. Njihovo upravljanje je obravnavano v D.A.5.11.9.3.

6 – Za pregled splošno razširjenih pokojninskih shem glej OECD, *Pensions at a Glance*, 2005; posodobljeno v OECD, *Pensions at a Glance*, 2011.

7 – Osebe, ki zaradi svojega zaposlitvenega položaja niso zajete, na primer samozaposleni, delodajalci in direktorji, se lahko odlo¶ijo za vpla¶evanje v poklicno pokojninsko shemo, ¶e je bila taka shema dogovorjena za zaposlene zadevnega podjetja.

8 – V praksi ti tvorijo precej manjši delež sredstev, kot je družba ATP navedla na obravnavi.

9 – Osebne pokojninske sheme ve¶inoma sledijo podobnemu vzorcu, vendar upravi¶enci sami sklenejo pogodbo za tako shemo in vanjo pla¶ujejo prispevke.

10 – Ti ra¶uni so pokojninski ra¶uni, in ne posebni ban¶ni ra¶uni.

11 – Sodba z dne 5. junija 1997 (C¶2/95, Recueil, str. I¶3017).

12 – V zvezi s prvima dvema spornima to¶kama glej sodno prakso, navedeno v opombi 3. V zvezi s tretjo sporno to¶ko glej sodbe z dne 5. junija 1997 v zadevi SDC (C¶2/95, Recueil, str. I¶3017); z dne 26. junija 2003 v zadevi MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring (C¶305/01, Recueil, str. I¶6729); sklep z dne 14. maja 2008 v združenih zadevah Tiercé Ladbroke (C¶231/07 in C¶232/07); sodbi z dne 22. oktobra 2009 v zadevi Swiss Re Germany Holding (C¶242/08, ZOdl.,

str. I?10099); z dne 28. oktobra 2010 v zadevi Axa UK (C?175/09, ZOdl., str. I?10701) in z dne 28. julija 2011 v zadevi Nordea Pankki Suomi (C?350/10, ZOdl., str. I?7359) ter sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott, predstavljene 24. oktobra 2013 v zadevi Granton Advertising (C?461/12). Drugo sporno to?ko sem obravnaval v svojih sklepnih predlogih, predstavljenih 8. novembra 2012 v zadevi GfBk (C?275/11).

13 – Sklepni predlogi generalne pravobranilke E. Sharpston.

14 – Po mnenju Komisije je na trgu na voljo ve? kot 5000 zavarovalnih in finan?nih produktov. Generalni direktorat za obdav?enje in carinsko unijo, Uskladitev prometnih davkov, 5. marec 2008, TAXUD/2414/08, str. 3.

15 – Razlika v obravnavi finan?nih storitev za namene DDV je jasno razvidna v poro?ilu, ki ga je za Evropsko komisijo pripravilo podjetje PricewaterhouseCoopers: *Study to Increase the Understanding of the Economic Effects of the VAT Exemption for Financial and Insurance Services*, 2. november 2006. Pregled uporabe oprostitve v nacionalnih zakonodajah dr?av ?lanic je na voljo v prilogi k IBFD, *VAT Survey Financial Services*, 2006. Glej tudi komentar Wesselsa, J., *Highlights & Insights on European Taxation 2012* n?4, str. 62.

16 – COM(2007) 747 final/2 z dne 20. februarja 2008.

17 – COM(2007) 746 final/2 z dne 20. februarja 2008.

18 – Glej Generalni direktorat za obdav?enje in carinsko unijo v opombi 14 zgoraj.

19 – Glej sporo?ilo predsedstva, *Predlogi za direktivo in uredbo Sveta glede obravnave zavarovalnih in finan?nih storitev za namene DDV*, dok. 13577/10 FISC 92 z dne 16. septembra 2010, str. 20. Dru?ba ATP se je na ta dokument sklicevala v podporo svojemu stali?u, da se za pokojninske sklade šteje, da so zajeti s pojmom posebni investicijski sklad.

20 – Iz objavljenih dokumentov je razvidno, da se mnenja še vedno razhajajo tudi pri vprašanju obravnave pokojninskih skladov. Poro?ilo generalnega sekretariata, *Predlog direktive Sveta in predlog uredbe Sveta v zvezi z obravnavo zavarovalnih in finan?nih storitev za namene DDV* dok. 18650/11 FISC 170 z dne 14. decembra 2011, str. 5. Potrebo po dokon?anju reforme poudarjata Dahm, J. in Hamacher, R., *Vermögensverwaltung und Umsatzsteuer*, UR 2012, 817.

21 – Danska je na obravnavi navedla, da sklade, kot je sporni sklad, obravnava kot zavarovalne dru?be.

22 – Po mnenju Skatteministeriet je to pri pokojninskih skladih pomembna razlika v primerjavi s posebnimi investicijskimi skladi.

23 – Direktiva Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih nalo?benih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL, posebna izdaja v sloven?ini, poglavje 6, zvezek 1, str. 139), kakor je bila spremenjena. Direktiva KNPVP je bila 1. julija 2011 nadome?ena z Direktivo 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih nalo?benih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL L 302, str. 32).

24 – Po mnenju Komisije so lastnosti (a), (b), (c) in (h) iz prvega vpra?anja še posebej upo?tevne za primerjavo s posebnimi investicijskimi skladi.

25 – Sodbe JP Morgan, to?ka 19; Wheels, to?ka 16, in Abbey National, to?ka 38; sodbe z dne 26. maja 2005 v zadevi Kingscrest Associates in Montecello (C?498/03, ZOdl., str. I?4427, to?ka

- 22); z dne 3. marca 2005 v zadevi Fonden Marselisborg Lystbådehavn (C-428/02, ZOdl., str. I-1527, točka 2) in z dne 12. septembra 2000 v zadevi Komisija proti Irski (C-358/97, Recueil, str. I-6301, točka 51).
- 26 – Sodba JP Morgan, točka 20; Abbey National, točka 39, in Wheels, točka 16, ter sodba z dne 28. marca 1996 v zadevi Gemeente Emmen (C-468/93, Recueil, str. I-1721, točka 25).
- 27 – Sodba JP Morgan, točka 21, in sodba z dne 27. aprila 2006 v združenih zadevah Solleveld in van den Hout-van Eijnsbergen (C-443/04 in C-444/04, ZOdl., str. I-3617, točka 29).
- 28 – Sodba JP Morgan, točka 22; glej tudi sodbo Gemeente Emmen, točka 25, in sodbo z dne 12. januarja 2006 v zadevi Turn- und Sportunion Waldburg (C-246/04, ZOdl., str. I-589, točka 31).
- 29 – Sodba Abbey National, točka 60; sodbe z dne 1. decembra 2005 v združenih zadevah Ygeia (C-394/04 in C-395/04, ZOdl., str. I-10373, točka 15); z dne 6. novembra 2003 v zadevi Dornier (C-45/01, Recueil, str. I-12911, točka 42) in z dne 15. junija 1989 v zadevi Stichting Uitvoering Financiële Acties (348/87, Recueil, str. 1737, točka 13).
- 30 – Sodba Abbey National, točka 41.
- 31 – Rossi, P., *L'Avvocato generale della Corte UE – Chiarita la portata dell'esenzione Iva per le operazioni di gestione dei fondi comuni di investimento*, il fisco n. 38/2005, 14422.
- 32 – Sodba JP Morgan, točka 41.
- 33 – Sodbi JP Morgan, točki 45 in 46, in Wheels, točka 18, ter sklepni predlogi generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi JP Morgan, točki 15 in 17.
- 34 – Italijanska in portugalska različica se podobno sklicujeta na „fondi comuni d'investimento“ oziroma „fundos comuns de investimento“.
- 35 – Sodbi JP Morgan, točka 33, in Abbey National, točka 55.
- 36 – Sodba Abbey National, točke 55, 61, 64 in 65; sklepni predlogi v zadevi Abbey National, točke 38, od 41 do 43, 50, od 73 do 83; sodba JP Morgan, točke od 31 do 34; sklepni predlogi v zadevi JP Morgan, točki 32 in 33; sodba Deutsche Bank, točka 32, in sklepni predlogi k sodbi Deutsche Bank, točka 74.
- 37 – Sodba Wheels, točka 23.
- 38 – Sklepni predlogi v zadevi Abbey National, točka 68.
- 39 – Sklicevanje na *male* vlagatelje, ki ga vsebuje sodba Abbey National, je bilo opuščeno v poznejši sodbi JP Morgan, točka 45, kot navaja generalna pravobranilka E. Sharpston v svojih sklepnih predlogih v zadevi Deutsche Bank, opomba 21.
- 40 – Sklepni predlogi v zadevi Abbey National, točke od 27 do 29. Sodišče se na zadnjenavedeno ugotovitev znova sklicuje kot na „davčno nevtralnost“. Sodbi Abbey National, točka 62, in Wheels, točka 19.
- 41 – Sodbe Abbey National, točka 62; JP Morgan, točka 45, in Deutsche Bank, točka 33. Glej sodbo Wheels, točka 23.
- 42 – Sodbi Abbey National, točka 53, in JP Morgan, točka 26.

- 43 – Prav tam, točka 56.
- 44 – Sodba JP Morgan, točke od 28 do 30 in 35.
- 45 – Sodbi Wheels, točki 20 in 21, in JP Morgan, točka 46; sodbe z dne 8. junija 2006 v zadevi L.u.P. (C?106/05, ZOdl., str. I?5123, točka 32); z dne 17. februarja 2005 v združenih zadevah Linneweber in Akritidis (C?453/02 in C?462/02, ZOdl., str. I?1131, točka 24); z dne 16. septembra 2004 v zadevi Cimber Air (C?382/02, ZOdl., str. I?8379, točka 24) in z dne 23. oktobra 2003 v zadevi Komisija proti Nem?iji (C?109/02, Recueil, str. I?12691, točka 20).
- 46 – Sklepni predlogi v zadevi Deutsche Bank, točka 60.
- 47 – Sodba Wheels, točka 24.
- 48 – Glej sodbo JP Morgan, točki 50 in 51.
- 49 – Jaster, E., & Murchner, I., *Die umsatzsteuerliche Behandlung von Vermögensverwaltungsleistungen (Teil 2)*. UStB 2013, 54. Avtorja ugotavljata, da so si merila, oblikovana v sodbi JP Morgan, in merila iz Direktive KNPVP podobna.
- 50 – Tako je moje razumevanje sodb Abbey National in JP Morgan.
- 51 – Ta pristop je najbolj jasno uporabljen v sodbi Wheels. Prvi? naj bi bil uporabljen v sodbi Deutsche Bank.
- 52 – Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/41/ES z dne 3. junija 2003 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (UL, posebna izdaja v slovenš?ini, poglavje 5, zvezek 4, str. 350) je za?ela veljati 23. septembra 2003.
- 53 – Enako je veljalo v sodbi Wheels, točka 25. Direktiva 2003/41 se v skladu s ?lenom 2(2)(b) ne uporablja za KNPVP.
- 54 – Sodba Wheels, točki 24 in 26.
- 55 – Sklepni predlogi v zadevi PPG Holdings BV, točki 16 in 17.